Digitized by the Internet Archive
in 2013

http://archive.org/details/laoidheanspiorad1837buch

LAOIDHEAN SPIORADAIL,

LE

DUGHALL BUCHANNAN.

SPIRITUAL HYMNS,

BY

DUGALD BUCHANAN.

WITH A LIFE OF THE AUTHOR.

GLASGOW:
PUBLISHED BY D. MACVEAN

1837.

NATIONAL LIBRARY OF SCOTLAND

LIFE OF THE AUTHOR.

Dugald Buchanan was born in the Parish of Balquidder, Perthshire, in the year 1716. His father was a small farmer, who also rented a mill. His mother was an excellent and pious woman; but, unfortunately for him, she died when he was only six years old. His father gave him such education as he could afford; and that appears to have been more than was commonly taught at country schools at that time. When he was only twelve years of age, he was sent to teach in another family, where he did not improve in his morals, as he learned to curse and swear. When he was farther advanced in life, he became loose and immoral, associating with bad company, and apparently regardless of the pious example that had been set before him by his mother. When he grew up, he was apprenticed to a house-carpenter in Kippen, where he did not continue long, till he removed to Dumbarton. Here he continued the same course of profane and sinful practice that afterwards caused him much trouble and remorse of conscience during many years, until he at last obtained peace with God, and became a sincere and eminent Christian. He does not appear to have settled long in any place, till the "Society for Propagating Christian Knowledge" appointed him schoolmaster and catechist at Kenloch Ranoch, in the year 1755. In this remote place he laboured with great pains and diligence in his calling during the remainder of his days; and here he composed those hymns which will render his name as lasting as the language in which they are composed. Besides the hymns, he wrote a diary, which was published in the year 1836, with a memoir of the author prefixed. From this memoir we shall copy a short abstract of his labours and diligence at Kenloch Ranoch. Although he was not a regular licentiate, he acted as a kind of missionary ; and exhorted, preached, catechised, and reproved, till he wrought a great reformation on the people in that district.—" Ranoch is an extensive district in the Parish of Fortingall. It is situated at a great distance from the church, and the clergyman visited it at long intervals. The people, therefore, instead of assembling on Sabbath to worship God, generally met to play at football. Moved with zeal for the glory of God, and grieved at the sins he witnessed, he zealously set about reforming the people, by convincing them of the sinfulness of their ways. Finding it impossible to bring them together for prayer or exhortation, he would follow them to the scene of their sinful amusements, and there reason with them about death and judgment to come. By the great and disinterested anxiety he manifested for their spiritual welfare, some of them were brought to a better observance of the Sabbath, by uniting with him in the worship of God. The impression made on the minds of those who came to hear him was such, that they persuaded their friends and neighbours to come also, which gradually drew a more numerous attendance.

" His piety and excellence of character becoming now generally known, the numbers who flocked from all parts to hear him were so great, that the house in which they had hitherto met was insufficient to contain them : he therefore adjourned with the people to a rising ground on the banks of the Ranoch. Nor was he attended by those only among whom he lived, but by many from other remote parts, who were attracted by the fame of his piety. In addressing the people, his meek and gentle spirit led him to dwell most on the loftier motives—the more tender appeals with which the gospel abounds ; but, to stubborn and determinate sinners, he was severe in discipline, encountering them with the terrors of the Lord, that he might win them to Christ."—*Memoir*, 1836.

It is said that Buchanan assisted Mr. Stewart of Killin in translating the New Testament into the Scottish Gaelic, and that he corrected the work while passing through the press. He published his Hymns about the same time, in the year 1767. The demand for this little work has continued since, and every year adds to its popularity—a sure proof of its merit. There have been at least fifteen editions of it printed; while of the works of the celebrated bards, Macdonald and Macintyre, there have been only four editions.

Our author continued his useful and pious labours at Ranoch till his death, in the year 1768, when he was seized with fever, which carried him off in the fifty-second year of his age. During his illness he was frequently delirious, and in that state would sing of the Lamb in the midst of the throne. In his lucid intervals, he expressed his full hope in the resurrection of the just, and his desire to depart and be with Christ. The people of Ranoch wished his remains to be buried among them, but his relations carried the body away to their own country, and he was buried at Lennie, near Callander. He left two sons and two daughters ; one of the latter was alive in 1836.

As a poet, Buchanan ranks in the highest class. Endowed with great power of imagination, and full of moral and religious enthusiasm, his poetry is at once fervid, lofty, and animated ; and invariably calculated to promote the cause of religion and virtue. Those distinguishing qualities have rendered him the most popular poet in the language ; and we may safely assert, that his popularity will endure as long as the language in which he has written is understood. Of our author, another poet says—" It was a glorious day for the Highlands, when the Scriptures, the Psalms, and the Hymns were translated into their native tongue ; but hitherto they had no spiritual songs that they could sing in private, till Dugald Buchanan appeared,—a father in Israel. He spent his time and his talents in teaching them to read, preaching the gospel to them, and composing spiritual songs for their edification and comfort. His poems have not yet been equalled, and will never be excelled."—*Preface to Grant's Hymns*, 1827.

"The Day of Judgment" is the most popular poem in the language. It displays great force of imagination, and fixes the mind on the sublime and awful scenes of a world brought to an end, amidst the wreck of elements, and the assemblage of the whole human race to judgment.

"The Scull" is full of good poetry, with appropriate reflections on the vanity of mortal enjoyments. It shows the fierce tyrant and the lowly slave—the haughty chief and the humble tenant—the mighty warrior and the blooming virgin—the mercenary judge and the grasping miser,—all reduced to one level, the grave; to feed the lowly worm and the crawling beetle.

"The Dream" contains useful lessons on the vanity of human pursuits, and the unsatisfactory rewards of ambition. The following lines ought to be remembered by every one who envies greatness :—

Cha 'n 'eil aon neach o thrioblaid saor,
A' measg a' chinne daoin air fad
'S co lionmhor osna aig an Righ,
Is aig a neach is isle staid.

"The Winter" begins with a vivid description of the effects of that season, and the preparation of men and animals to provide food and shelter. The poet then draws a comparison between the winter and the decline of human life, warning the old man to prepare for his future state, as the husbandman prepares food and fuel for winter—to imitate the prudent foresight of the ant and the bee, and not the idle and improvident fly, dancing joyously in the sunbeams till he perishes by the winter's frost. This excellent poem is deservedly admired as one of the finest specimens of didactic poetry in the Gaelic language.

1.—MORACHD DHE.

Ciod e Dia, no ciod e Ainm?
Cha tuig na h-aingle 's àird 'an glòir;
E 'n solus dealrach foluicht uath,
Far nach ruig sùil na smuain 'na chòir.

Uaith fein ata a bhith a sruth;
Neo-chruthaichte ta uile bhuai'dh;
Neo-chriochnaichte 'n a nadur fein;
'S fein-dhiongmhalta ga 'n cumail suas.

Cha robh e òg is sean cha bhì;
O shìor' gu sior gun chaochladh staid;
Cha tomhais Grian no Gealach aois;
Oir 's nithe caochlach iad air fad.

'N uair thaisbeanas e ghlòir no ghràs.
Bidh là neo-bhasmor teachd o shùil;
'S grad chuiridh sluagh nan neamhadh ard
Le 'n sgiathaibh sgàile air an gnùis.

'S mu thaisbeanas e ghnùis an gruaim,
Grad sgaoilidh uamhunn feadh nan spèur;
Roimh' achmhasansan teichidh 'n cuan,
'S le geilt-chrith gluaisidh 'n cruinne cè.

Ta oibre nàduir searg 's a'fas,
O chaochladh 'tà'd gu caochladh ruith:
Ach uile-thionnsg'nadhs 'ta'd 'nan aon,
Gun traogh'dh no lionadh air a bhith.

'Ta aingle 's daoin do neo-ni dlù;
A' bhru o'n d'thainig sinn gu lèir,
Ach iomlaineachd o shìorrui'chd ta,
Neo-chriochanach 'na nàdur fèin.

'N uair chualadh Neoni guth a bheil
Ghrad leum 'na bith a chruitheachd mhòr,
An cruinne so le uile làn,
'S na neamhadh àrd le'n uile shlòigh.

'N sin dhearc air oibrichibh gu lèir,
'S gach crèutair, bheannaich e 'nan staid,
'S cha d' fheum ath-leasachadh air ni.
A measg a ghnìomhara air fad.

Air clàr a dhearn tha dol mu'n cuairt
Gach reult a ghluaiseas ann san speur;
An cruthach' gu leir tha 'stigh 'na ghlaic,
'S a' deannamh' thaic da ghàirdean treun.

Co chuartuicheas do bhith, a Dhe!
An Doimhne 'shluig gach rèusan suas;
'Nan oirpibh tha aingle 's daoin
Mar shligibh maoraich' glacadh chuain.

O bhithbhuantachd tha thus' a'd Righ,
'S ni bheil san t saogh'ls ach nì o'n dè;
O 's beag an eachdraidh chualas dìot,
'S cha mhòr do d' ghnìomh ata fo'n ghrein.

Ge d' thionndaidh 'ghrian gu neo-ni rìs,
'S gach ni fa chuairt a soluis mhòir;
'S co beag bhiodh d' oibre 'g iundrain uath,
'S bhiodh'n cuan ag iundrain sileadh 'mheòir.

An cruthach' cha dean le uile ghlòir,
Lan-fhoillseachadh air Dia nam feart,
Cha 'n 'eil 's na h-oibre ud gu leir,
Ach taisbean èarlais air a neart.

Le'r tuigse thana 's diomhain duinn
Bhi sgrùdadh 'chuain ata gun chrioch;
An litir 's lugha dh' ainm ar Dè,
Is tuille 's luchd da 'r rèusan ì.

Oir ni bheil dadum cosmhuil riut
Am measg na chruthaich thu gu lèir,
'Sa' measg nan daoine ni bheil cainnt
A labhras d' ainm ach d'fhocal fèin.

2.—FULANGAS CHRIOSD.

'Se fulangas mo Shlànui-fhear
A bhios mo Dhàn a' luaidh,
Mor-irioslachd an ard-Righ sin
Na bhreith 's na bhàs ro chruaidh,
'Se 'n t-iongantas bu mhìorbhuilich
Chaidh ìnnse riamh do shluagh;
An Dia bha ann o shìorruidheachd,
Bhi fas 'na chìochran truagh.

'N uair ghabht' am broinn na h-òighe e;
Le còmhnadh Spioraid Dè,
Chum an Nadur Daoine sin,
A dheanamh aon ris fein;
Ghabh e sgàil mu Dhiadhaigheachd;
'S do'n BHRIATHAR dhearnadh feòil,
Is dh' fhoillsicheadh an rùn diomhair sin,
Am pearsa Chriosd le glòir.

Rugadh 'an stapull dìblidh e,
Mar dhìlleachdan gun treòir;
Gun neach a dheanadh càirdeas ris,
No bheireadh fàrdach dhò,
Gun mhuinntir bhi 'ga fhriothaladh,
Na uidheam mar bu chòir:
Ach eich is daimh ga chuartachadh
D' an dual gach uile ghlòir.

Mu'n gann bha fios gu'n d' thàinig e,
Dhuisge dha nàimhde mòr:
Is b'èigin teich' do'n Ephaid leis,
Roimh Herod bh'air a thòir.
Is e cho naimhdeil dioghaltach
Chum Iosa chur gu bàs;
'S gu'n mharbhadh leis gach cìocharan
A bha na rìogh'achd gun dàil.

Bha broclain aig na sionnachaibh
 Ga'm falachadh o theinn,
Bha nid aig eunlaith'n adhair fos
 An geugaibh àrd na'n crann;
Ach esan a rinn uile iad,
 'S gach ni sa' chruinne chè,
Bha e fein na fhogarach,
 Gun chòmhnuidh aig fo'n ghrèin.

Am feadh 'sa ghabh an Slànui-fhear
 Mar ionad tàimh an saogh'l.
Mar lèigh ro iochdmhor fàbharach
 Bha 'leigheas clann nan daoin:
N aon èugail riamh bu ghabhuidh bh'ann,
 S gach galar craiteach gèur,
Do thionndadh e chum slanuchaidh
 N uair làbhradh e o bhèul.

Thug teanga do no balbhanaibh,
 'S do'n bhacach mhall a lùgh,
Do 'n bhodhar thug e chlàistineachd,
 'S do dhaoine dall an iul,
Na lobhair bhreun do ghlanadh leis,
 Cur fallaineachd 'nam feòil:
Gach ea-cail anma leighis e,
 'S na mairbh fein thug e beò.

An soisgeul shearmonaicheadh leis,
 Do dhaoine bochda truagh;
Is gheall e saorsa shìorruidh dhoibh
 Bha 'n glais fo chis ro chruaidh:
Na'n gabhta ris an fhìrinn leo,
 Le creideamh fìorghlan beò,
'S gu 'm biodh iad air an ìompuchadh
 'O ghnìomharaibh na feòl.

Lean buidheann tur do'n fhasach e,
 Is dh'fhan tri laith 'na choir,

Cuig mìle bha do dh'àireamh ann
  Bh'air fàilneachadh chion lòin:
'N ro bheagan fhuair iad, bheannaich e
  'N da iasg 's cuig arain eòrn,
Dh'ith iad san uile 'n sath gu pailt
  Is dh' fhàg iad ni bu leòir.

Leis chaisgeadh onfha garbh a chuain,
  'S a thonnan uaibhreach mòr,
A ghaoth ro laidir bhuaireasach,
  Chuartaich e sin 'na dhòrn:
Ach aithris air gach mìorbhuile,
  Rin Iosa ann san fheòil,
Cha chumadh 'n saoghal do sgrìbhinnibh,
  Na dh' ìnnseadh e gu leòir.

Ach 'n uair bha 'n t-am a' dlùthach ris
  Gu'n siùbhladh e chum glòir,
Ghairm esan thuige dheisciobuill,
  Is dheasaich e dhoibh lòn:
A's chuir e sios nan suidhe iad
  'S gach uidheam air a'bhord:
Le aran 's fion ga riaruch orr'
  Bha ciallach fhuil is fheòil.

Is thug e sin mar ordugh dhoibh
  Bhi 'n còmhnuidh ac' gu bràth,
A dh' fhoillseachadh' mhor-fhulangais,
  A dh' fhuiling air an sga;
Gu'n itheadh is gu'n òladh iad
  Do dh' fheartaibh mor a ghràidh,
'S gu 'm bithidh e mar chuimhneachan
  D' a mhuinntir air a bhàs.

'N tra chum a ghàraidh thàinig e,
  An sin bha 'chràdh ro mhor;
'N tra fhuair e 'n cupan feirge sin,
  Bha oillteil searbh r'a òl.

Air ghoil bha chuisle craobhachsan
  Tre chorp ro naomh 'ga fhasg;
'Na fhollas fala' braonadh 'mach
  Tre aodach air an làr.

'N sin thuit e air a ghlùinibh sios
  A' deanamh ùrnuigh gheur:
" O Athair chaoimh ma's comas e
  An deoch so cuir uam fein;
Ach so a' chrioch mu'n d' thàinig mi,
  Gu'n sàbhalainn mo threud,
Mar sin ni iarram fàbhor, ach
  Do thoil gu bràth bhi deant.' "

Be sud an cupan uamhunnach,
  A fhuair e'n sin 'na làimh;
Bha peacadh 'n t-saoghail ga chuartachadh
  'S gach duais a bhuineadh dhà.
Na dh'fhuil' geadh'n saoghal gu sìorruidheachd
  Do phiàntaibh is do chràdh,
Chaidh sud a leagadh còmhladh air,
  'S an deoch ud dh' òl nan àit.

B'e n diabh'l a shealbhaich Iùdas 'n sin,
  Le chridhe dùbailt' fiar;
An cealgair sanntach lùbach ud,
  A chuir dubh-chùl ri Dia:
An troiteir reic a Shlanui'fhear,
  'S a mhaighstir gràdhach fein,
Is bhrath da naimhde bàsmhor e,
  Fo chàirdeas pòg a bheil.

An sin do rinn iad prìosanach
  Do dh' Iosa gun chionfàth,
Is thug iad dh' ionnsuidh Phìlait e,
  Gu'n diteadh e chum bais:
Is dhìt am breitheamh èucorach
  Le fianuis bhreig an Tì,

Bha choguis fein ag innse dha
  Bhi dìthchiontach is fìor.

'N sin cheangail agus sgiùrs' iad e.
  Le buillibh drùiteach geùr,
An fheoil o'n chnaimh do rùisgeadh leo
  'Na meallaibh brùit gu leir,
A chorp ro naomh do mhilleadh leo
  'S a chreuchda sileadh sìos;
An fhuil a dhioladh mile saoghal
  Gun sgoinn bhi dhith na prìs.

Fos rinneadh crùn do'n sgitheach leo,
  Is dh'fhigh iad e gu teann,
Chur tuille pian is nàire air,
  Do spàrr iad e mu cheann;
'Na cheann a steach do bhuaileadh leo
  Na bioraibh cruaidh ro gheur,
Is aghaidh ghlormhor dh' fholaich iad
  Le 'n sileabh salach breun.

'N uair chuir iad an crun nàrach air,
  Ro chràiteach goirt do bhì,
Do sgeadaich iad le sgàrlaid e
  'S chuir colbh 'na laimh mar Righ
Is labhair iad gu sgallaiseach
  A' fanoid air an Tì,
Fàillte Righ nan Iùdhach dhuit,
  Le 'n glùn ga chromadh sìos.

Le 'm foirneart mòr dh' eignich iad e
  'Chrann cèusaidh thogail suas,
Ach ge bu chruaidh sud b' fhêudar e
  Bhi 'g geileadh dhoibh san uair:
A chuisle caomh a' tràsgadh as,
  'S a neart ga fhàsgadh uaith,
A' direadh 'n t-slèibh ga sharach, gus
  An d' fhàilnich e fo'n chuail.

Sios air an leabaidh dhòruinnich,
  Le dheòin do laidh e fein;
Ruisgt' air a chrann do shineadh e,
  'S gach alt dheth spiont o cheil:
A chorp ro naomha beannaichte,
  Nis cheangail iad gu teann,
Le tairn'ibh 's ord ga 'n sparradh sud,
  Gu daingeann ris a' chrann.

An crann an sin do dhirich iad,
  Is Iosa thog air suas,
Is air na tairn'ibh chrochadh e
  Le dochann tha do-luaidh;
A chudthrom fein a' reubadh as
  Gach crèuchd na chois 's na laimh,
Is fhuil ro phriseil naomhasan
  Ga taomadh sios gu lar.

Ach ge bu mhaslach cràiteach leis
  Am bàs a dheilbheadh leo;
Aon ghearan riamh cha d' thainig uaith
  An aghaidh naimhde mor;
Ach 's ann a ghabh e 'n leith-sgeulsan,
  Ga 'n teasairginn gu fior,
"O Athair, thoir dhoibh maitheanas,
  Ta'd aineolach nan gniomh."

Chaidh dibhfheirg Dhe a thaomadh air
  Gach uile thaobh mu'n cuairt,
Bha gnùis a ghràidh air fholach air
  Is thionndaidh solus uaith;
A's dh'eigh e fo na piannta sin,
  "Mo Dhia! Mo Dhia, na trèig!
Na ceil do ghnuis ro fhabharach,
  'S na fàg mi ann a'm fhèum."

Na 'n rachadh an tròm-dhioghaltas ud
  A ghiùlain Ios e fein,

A leagadh air a' chinne daoin'
'S na h-aingle naomh le chèil,
Do chasgradh ann a mòmaint bhig,
Na Slòigh ud leis gu lèir:
Am braon bu lugha d'a fhulangas
Loisgeadh e'n cruinne cè.

Do dhorduich Dia nan sluagh a'n sin
Iad theachd mu'n cuairt do'n t-sliabh,
Gach uile nadur rèusanta,
A rinn e fein o chian:
'S gu 'm faicte 'ghaol da chrèutairibh
'S do bhèusaibh' pheacaidh' fhuath
Ann san dian fheirg a thaomaich e
Air mac a ghaoil san uair

'Se so bu chainnt da fhulangas
" Nis tuigibh uile shluagh,
Nadur ro sgreiti' pheacaidh ud,
'S ann dhòruinn faicibh 'dhuais;
Is nadur teann a' cheartais sin
A ghlac mi as leith chàich;
Nach maith dhomh bonn da'm fiacha-san
'S nach diol ach le mo bhàs."

Bha 'm bàs ud malluicht' piantachail,
Ro ghuineach dio'ltach dòigh;
Ro chràiteach nàrach fadalach,
'S e teachd neo-ghrad 'na chòir:
Bu ni ro oillteil uamhasach,
Sea uair' bhi'n crochadh beo,
Air fèith'a chuirp gan spìonadh as,
Co dh'fheudas innse a leon!

Bha brigh a chuirp air tiormachadh
An àmhuinn feirge Dhe:
'S a chridhe cáirdeil fìrinneach
A' leagha sìos mar chèir:

A theanga lean r'a ghialaibhsan,
  'Bha riamh am pairt a shluaigh;
Is fòirneart n'an geur-phiannta sin,
  A' sniomha' anama uaith.

A fhraodharc glan do dh'fhàilnich air,
  'S mar ghloine dh'fhàs a shùil;
Bha fèith' chridh' a' bristeadh aig,
  'Sa bhràghuid clisgeadh dlù:
A ghnùis b'ailli' snuadh is dreach,
  Air tionndadh uaine lì;
Air leam gu'm faic mi ealghris air
  'Cur a chath shearbh gu' crich.

Air leam gu'm faic mi chrèuchdasan,
  Mar rèub na tairne fheòil;
An fhuil fas dubh a' ragadh ump;
  Sior lagach air a threòir;
Is dreach a bhàis a'tional uim';
  'S e dealachadh r'a sgiamh;
Ar leam gu'n cluinn mi 'g osnaich e;
  'S a phlòsgail bha 'na chliabh.

Fa dheireadh labhair Iosa riu,
  " Tha mi an ìota mhor:"
B'e domblas 'ghabh iad 's fion-geur leis,
  'N deoch shìn iad dha r'a òl,
'N sin thubhairt, " Tha e crìochnaichte
  Gach nì ghabh mi 'os laimh."
'S le sgairteachd gheur do ghlaodh e 'mach
  Is chlaon e 'cheann gu bas.

Be sud an glaodh bha cruadalach,
  Oir chual an cruinne-cè;
Gach creag air thalamh sgealbadh leis.
  'S na mairbh ghrad chlisg gu leir:
Thionndaidh a ghrian gu dorchadas,
  Is chaochail colg gach ni,

Bha chruitheachd mar gu 'm bàs'cheadh i
'S i tàradh chum a crich.

Na flaitheas bha riamh sòlasach
'S na slòigh bha subhach shuas,
San am sin rinneadh brònach iad,
'S an ceòl ghrad leig iad uath;
Ri faicinn dhoibh an Ughdair ac',
San úir ga leagadh sios;
'S am bas a bhi ga cheangalsan
'Thug anam do gach ni.

3.—LA A' BHREITHEANAIS.

Am feadh 'ta chuid is mo do'n t-saogh'l
Gu'n ghaol do Chriosd, gu'n sgoinn d'a reachd,
Gu'n chreideamh ac' gu'n d'thig e rìs,
'Thoirt breith na fìrinn air gach neach.

An cadal peacaidh 'ta'd nan suain,
A' bruadar pailteas do gach nì:
Gu'n umhail ac'n' uair thig am bàs,
Nach meal iad Pàrras o'n ard Righ.

Le cumhachd d'fhocail Dhe tog suas,
An sluagh chum aithreachais na thrà,
Is beannaich an Dàn so do gach neach,
Bheir seachad èisteachd dha le gràdh.

Mo smuaintidh talmhaidh Dhe tog suas,
'S mo theanga fuasgail ann mo bheul;
A chum gu'n labhrain mar bu chòir,
Mu ghloir 's mu uamhunn latha Dhe.

Air meadhon oidhch' n'uair bhios an saogh'l,
Air aomadh thairis ann an suain;
Grad dhùisgear suas an cinne-daoin',
Le glaodh na trompaid 's airde fuaim.

Air neul ro ard ni fhoillseach' fein,
Ard aingeal treun le trompaid mhoir;

Is gairmidh air an t-saogh'l gu leir,
Iad a ghrad èiridh chum a mhòid:

" O cluinnibhs uile chlann nan daoin,
Nis thainig ceann an t-saogh'l gu beachd;
Leumaibh 'nar beatha sibhs 'ta marbh,
Oir nis gu dearbh 'ta Ios' air teachd."

Is seididh e le sgal cho chruaidh,
'S gu 'n cuir e sleibhte 's cuan 'nan ruith;
Grad chlisgidh na bhios marbh 'san uaigh,
Is na bhios beo le h-uamhunn crith.

Le osaig dhoinionnaich a bheil,
An saogh'l so reubaidh e gu garg,
'S mar dhùn an t-seangain dol 'na ghluais,
Grad bhrùchdaidh 'n uaigh a nios a mairbh.

'N sin cruinnichidh gach cas in lamh,
Chaidh chur san àraich fad o chèil;
'S bidh farum mor a measg nan cnàmh,
Gach aon diu' dol 'na àite fein.

Mosglaidh na fireanaich an tùs,
Is dùisgear iad gu leir o'n suain,
An anamaibh turlingidh o ghloir,
Ga'n còmh'lachadh aig beul na h-uaigh.

Le eibhneas togaidh iad an ceann,
'Ta àm am fuasglaidh orra dlù;
Is mar chraoibh-mheas fo iomlan blàth,
Tha dreach an Slànuifhear 'nan gnùis:

Tha obair Spiorad naomh nan gràs
Air glanadh 'n nàduir o 'n taobh steach:
'S mar thrusgan glan 'ta ùmhlachd Chriosd,
Ga'n deanamh sgìamhach o'n taobh 'mach.

Dùisgear na h-aingidh suas 'n an dèigh,
Mar bhèisdibh gairisneach as an t-slochd;
'S o ifrinn thig an anama truagh;
Thoirt coinneamh uamhassach da 'n corp.

'N sin labhraidh 'n t-anam brònach truagh,
R'a choluinn oillteil, uamhur, bhreun,
"Mo chlaoidh! ciod uim' an d'èirich thu
Thoirt peanas dùbailt oirn le chèil?

O! 'n eigin dòmhsa dol arìs,
Am prìosun neo-ghlan steach a'd' chrè?
Mo thruaighe mi, gu'n d'aontaich riamh,
Le d'anamianna brùdeil fèin!

O'm faidh mi dealach' riut gu bràth!
No 'n d' thig am bàs am feasd a'd' chòir!
'N drùigh teine air do chnaimhean iairn!
No dibh-fheirg Dhè an struidh i t-fheòil!"

Eiridh na righrean 's daoine mòr,
Gun smachd gun òrdugh ann nan làimh;
'S cha'n aithn'ear iad a measg an t-sluaidh,
O 'n duine thruagh bha ac' na thràill.

'S na daoine uaibhreach leis nach b' fhiù,
Gu 'n ùmhlaicheadh iad fèin do Dhia;
O faic anis iad air an glun';
A' deanamh ùrnuigh ris gach sliabh:

" O chreagaibh tuitibh air ar ceann,
Le sgàirnich ghairbh do chlachaibh cruaidh,
Is sgriosaibh sinn á tir nam beo,
A chum 's nach faic sinn glòir an Uain!"

Amach as uamhaidh gabhaidh 'thriall
An diabhul 's a chuid aingle fèin,
Ge cruaidh e 's èigin teachd a làth'r,
A' slaodadh shlàbhraidh as a dhèigh.

'N sin fàsaidh ruthadh ann san spéur
Mar fhàir na maidne 'g èiridh dearg;
Ag innse gu bheil Iosa fèin,
A' teachd na dèidh le latha garbh:

Grad fhosglaidh as a chèil na neòil,
Mar dhorus seòmair an àrd Rìgh,

Is foillsichear am Breitheamh mòr,
Le glòir is greadhnachas gun chrìoch.

Tha 'm bogha-frois mu'n cuairt da cheann,
'S mar thuil nan gleann tha fuaim a ghuth;
'S mar dhealanach tha sealladh shùl,
A' spùtadh as na neulaibh tiugh.

A ghrian àrd-lòcharan nan spèur,
Do ghloir a phearsa gèillidh grad:
An dealradh drillseach thig o ghnùis,
A solus mùchaidh e air fad.

Cuiridh i uimpe culaidh bhròin,
'S bidh 'ghealach mar gun dòirt' orr' fuil,
Is crathar cumhachdan nan spèur,
A' tilg' nan rèulta as am bun.

Bidh iad air uideal ann san spèur,
Mar mheas air gèig ri h-ànradh garbh;
Tuiteam mar bhraonaibh dh' uisge dlù,
'S an glòir mar shùile duine mhairbh.

Air charbad teine suidhidh è,
'S mun cuairt da bèucaidh 'n tairneanach,
A' dol le ghairm gu crìoch na neamh,
'S a'reub nan neul gu doineannach.

O chuibhlibh 'charbaid thig amach,
Sruth mor do theine laist' le feirg;
Is sgaoilidh 'n-tuil' ud air gach taobh,
A' cur an t-saogh'l na lasair dheirg.

Leaghaidh na Dùile 'nuas le teas,
Ceart mar a leaghas teine cèir:
Na cnuic 's na slèibhte lasaidh suas,
'S bidh teas-ghoil air a' chuan gu leir.

Na beanntaibh iargalt nach tug seach,
An stòras riamh do neach d'an deòin,
Ta iad gu fialaidh taosgadh 'mach,
An iònmhais leaght' mar abhainn mhoir.

Gach neach bha sgriobadh cruinn an òir,
Le sannt, le dòbheirt, no le fuil;
Lan chaisgibh 'nis 'ur 'n iota mòr,
'S a nasgaidh òluibh dheth o'n tuil.

O sibhse rinn 'ur bun do'n t-saogh'l,
Nach tig sibh 's caoinibh e gu gèur,
'N uair tha e 'gleacadh ris a bhàs,
Mar dhuine làidir dol do'n èug.

A chuislc chleachd bhi fallain fuar,
Ri mireag uaibhreach feadh nan gleann.
'Tha teas a chlèibh 'ga 'n smùidreadh suas,
Le goilibh buaireis feadh nam beann.

Nach faic sibh 'chrith tha air mu'n cuairt,
'S gach creag a' fuasgladh ann's gach sliabh
Nach cluinn sibh osnaich throm a bhàis,
'S a chridhe sgàineadh stigh 'n a chliabh.

An cùrtein gorm tha nunn o'n ghrein,
'S mu'n cuairt do'n chruinne-chè mar chleòc,
Crupaidh an lasair e r'a chèil,
Mar mhèilleig air na h-èibhle beò.

Tha 'n t-adhar ga thachd' le neula tiugh,
'S an toit 'na meallaibh dubh dol suas;
'S an teine millteach spùtadh 'mach,
'Na dhualaibh caisreagach mu'n cuairt.

Timchioll a'chruinne so gu leir,
Borb-bhèucaidh 'n tàirneanach gu bras:
'S bidh 'n lasair lomadh gloir nan spèur.
Mar fhaloisg ris na sleibhte cas.

Is chum an doinionn ata suas,
O cheithir àirdibh gluaisidh 'ghaoth;
Ga sgiùrs' le neart nan aingle trèun,
Luathach an lèir sgrios o gach taobh.

Tha obair na sè là rinn Dia,
Le lasair dhian ga chur 'na sgaòil

Cia mor do shaibhreas Righ na 'm feart,
Nach iunndrain casgradh mhile saogh'l!

'M feadh tha gach ni 'an glacaibh 'n èig,
'S a chruitheachd gu lèir dol bun-osceann,
Teannaidh am Breitheamh oirne dlù,
A chum gach cùis a chur gu ceann.

'N sin gluaisidh e o àird nan spèur,
Air cathair a Mhòrachd fèin a nuas,
Le greadhnachas nach facas riamh,
'S le' Dhiadhachd sgeadaichte mun cuairt.

Ta mìle tàirneanach 'na laimh,
A chum a naimhde sgrios am feirg,
Is fonn-chrith orr' gu dol an grèim,
Mar choin air èill ri h-am na seilg.

Aingle gun àireamh tha 'na chuirt,
Le 'n sùilibh suidhicht' air an Righ,
Chum ruith le òrdughsan gun dàil,
'S na h-uile àit ga'n cur an gniomh.

O Iudas thig a nis a lathair,
'S gach neach rinn bràithreas riut a'd' ghniomh,
An dream a dh'aicheadh creideamh Chriosd,
Na reic e air son ni nach b'fhiach,

A shluagh gun chiall thug miann do'n òr,
Roimh ghloir is eibhneas flaitheas Dè,
'Ur malairt ghorach faicibh nis,
'S an sgrios a thug sibh oirbh fèin,

'S a mhuinntir uaibhreach leis 'm bu nàr,
Gu 'n cluinnte cràbhadh dhà 'n'ur teach;
Faicibh a ghloir 's na b' ioghnadh leibh,
Ged dhruid e sibh á riogh'chd amach.

O Herod faic a nis an Righ,
D' an d'thug thu spid is masladh mor,
Ga sgeadachadh le trusgan ruagh,
Mar shuaich'neas sgallais air a ghlòir.

Nach faic thu Breitheamh an t-saoghail gu leir,
'S mar èudach uime 'n lasair dhearg;
A' teachd thoirt duais do dhaoine còir,
'S a sgrios luchd dòbheirt ann am feirg

Is thusa Philat tog do shuil,
'S gu'm faic thu nis' a mùthadh mòr;
An creid thu gur h-e sud an Tì
A rinn thu dhiteadh air do mhòd?

An creid thu gur e sud an ceann,
Mun d' iath gu teann an sgitheach gèur
Na idir gur i sud a ghnùis,
Air na thilg na h-Iùdhaich sileadh brèun!

'M bu leoir gu'n theich a ghrian air chùl,
A' dìultadh fianuis thoirt do'n gniomh?
Ciod uim' nach d'fhuair a chruitheachd bàs,
'N uair chèusadh air a chrann a TRIATH?

Cuiridh e aingle 'mach gach taobh,
Chum ceithir ghaothaibh 'n domhain mhòir,
A chuairteachadh gach aon do'n t-sluagh,
A steach gu luath a dh'ionnsuidh 'mhòid.

Gach neach a dh' àitich coluinn riamh,
O'n ear 's o'n iar tha nise' teachd,
Mar sgaoth do bheachaibh tigh'n mu ghèig,
An dèidh dhoibh eiridh 'mach o'n sgeap.

'N sin togaidh aingeal glormhor suas,
Ard bhratach Chriosd da'n suaich'neas fuil;
A chruineachadh na ghluais sa choir,
'S da fhulangas rinn dòigh is bun.

Do m'ionnsuidh cruinnichibh mo naoimh,
Is tionailibh gach aon do'n dream,
A rinn gu díleas is gu dlù,
Le creideamh 's ùmlachd ceangal leam.

'N sin tionsgnaidh 'm Breith' air cùis an là
A chum a nàimhde chur fo bhìnn,

Is fosglaidh e na leabhr'ean suas,
Far am beil peacadh 'n t-sluaigh air chuimhn':

Fosglaidh e 'n cridhe mar an cèudn',
Air dhoigh 's gur lèir do'n h-uile neach,
Gach uamharrachd bha gabhail tàmh,
Air feadh an àrois ud a steach:

'N uair chi'd an sealladh so dhiubh fèin,
Is dearbh gur lèir dhoibh ceartas Dhia;
'S bidh 'n gruaidh a leaghadh as le nàir
Nach lugha cràdh na teine dian.

Togaidh an trompaid 'rìs a fuaim,
Na labhradh is na gluaiseadh neach;
Air chor gu'n cluinn gach beag is mòr.
A bhreith thig air gach seòrs' amach.

" A dhaoine sanntach thrèig a chòir,
'S a leag 'ur dòchas an 'ur toic,
A ghlais gu teann 'ur cridhe suas,
'S a dhruid 'ur cluas ri glaodh nam bochd:

An lomnochd cha do dhion o'n fhuachd,
'S do'n acrach thruagh cha d'thug sibh biadh,
Ged lion mi fèin 'ur cisd' do lòn,
'S 'ur treuda' chur a'mòd gach bliadhn'.

Ni bheil sibh iomchuidh air mo riogh'chd,
As eugmhais fìrinn, iochd is graidh:
'S o reub sibh m' ìomhaidh dhibh gu lèir,
Agraibh sibh fèin 'nar sgrios gu brath.

Is sibhs' bha guidheachan gu dian,
Gu'n glacadh 'n Diabh'l bhur 'n anam fèin;
'S mithidh 'ur n-ùrnuigh fhreagra' dhuibh,
'S na h-abraibh chaoidh', *Gur cruaidh a bhinn.*

Is sibhs' a rinn 'ur teanga' fèin,
A ghèurachadh chum uilc mar sgian,
Le tuaileas, cùlchainnt, agus bréug,
'S le blasbheum tabhairt bèum do Dhia.

A nathraiche millteach 's oillteil greann,
Cha bhinn leam ceol 'ur srannruich àrd,
'S cha 'n èisd o'r teangaidh ghobhlaich cliù
Le drùchd a phuinnsein air a bàrr.

Is sibhs' thug fuath do m' òrduigh naomh,
Is leis nach b'ionmhuinn caomh mo theach;
Leis 'm bu bhliadhna suidhe uair,
Am àros tabhairt cluais do m' reachd.

Cionnas a mhealas sibh gu bràth
A'm' sheirbhis sàbaid shiorruidh bhuan
Na cionnas bheir 'ur n-anam gràdh,
Do'n ni da'n d'thug 'ur nàdur fuath?

Luchd mìruin agus farmaid mhòir
Da'n doruinn iomlan sonas chàich
Le doilghios geur a' cnàmh 'ur teang'
Mu aon neach oirbh fèin bheir bàrr:

Cionnas a dh' fheudas sibh gu bràth
Làn shonas àiteach ann an glòir;
Far am faic sibhse mìlte dream,
Ga'n ardach os bhur ceann gu mòr?

Am fad 's bu lèir dhuibh feadh mo rìogh'chd,
Neach b' àirde inbhe na sibh fèin;
Nach fadadh mìrun 's farmad cùirt,
Tein' ifrinn duibh am flaitheas Dè?

Is sibhs' 'an slighe na neoghloin ghluais,
'S gu sònraicht' thruaill an leaba phòsd;
Gach neach a thug do m' naomhachd fuath,
Ga'n tabhairt suas gu toil na fèol:

Mar b' ionmhuinn leibh bhi losgadh 'n teas
'Ur n-uabhair, dheasaich mi dhuibh fearg,
Leaba dearg theth 'san laidh sibh sìos,
Am brachaibh-lin do lasair dheirg:

Ged bheirinn sibh gu rìoghachd mo ghlòir,
Mar mhucaibh steach gu seòmar Righ;

'Ur nàdur neoghlan bhiodh ga chràdh,
Le'r miannaibh bàsachadh chion bìdh.

Gach neach tha iomchuidh air mo rìogh'chd,
Teannaibh sìbhse chum mo dheis,
Is cruinnichibh seachad chum mo chlì,
A chrìonach o na crannaibh meas."

'N sin tearbainidh e chum gach taobh,
Na caoraich o na gabhruibh lom;
Ceart mar ni'm buachaille an trèud,
'N uair chuairtaicheas e sprèidh air tom.

'N sin labhraidh e ri luchd a dheis,
" Sibhse ta deasaichte le m' ghràs,
Thigibhse, sealbhaichibh an Rìoghachd,
Nach faic a sonas crìoch gu bràth.

Spealg mise 'n geat' bha oirbhse dùinnt',
Le m' ùmhlachd 's m' fhulangas ro-ghèur:
'S dh' fhosgail an t-sleadh gu farsuing suas,
Am leith-taobh dorus nuadh dhuibh fèin.

Chum craoibh na beath' ta 'm Pàrrais Dè,
Le h-èibhneas teannaibh steach da còir:
'S a fearta iongantach gu lèir,
Dearbhadh 'ur n-uile chrèuchd 's bhur leon.

An claidhe bha ruisgte laist ga dion,
O laimh 'ur sinnsir Adhamh 's Eubh,
Rinn mise truaill dhe m' chridhe dhà,
S a lasair bhàth mi le m' fhuil fèin.

Fo dosraich ùrair suidhibh sios,
Nach searg 's nach crìon am feasd a blàth;
'S mar smeòraichibh a measg a geug,
Chum molaidh glèusaibh bìnn bhur càil.

Le 'maise sàsuichibh 'ur sùil,
Is oirbh fo sgàil cha drùigh an teas,
O 'duilleach cùraidh òlaibh slàint;
Is bith'bh neo-bhàsmhor le a meas.

Gach uile mheas tha 'm Pàrrais Dè,
Ta nis gu leir neo-thoirmisgt' dhuibh;
Ithibh gun eagal o gach gèig,
A nathair nimh cha tèum a chaoidh.

A's uile mhiann 'ur n-anma fèin,
Lan shàsaichibh gu lèir 'an Dia,
Tobar na firinn, iochd, is graidh,
A mhaireas làn gu cian na 'n cian.

Mòr-innleachd iongantach na slàint,
Sior rannsaichibh air aird 's air leud,
'S feadh oibriche mo rioghachd mhòir,
'Ur n-eòlas cìocrach cuiribh' meud.

'Ur n-eibhneas, mais' 'ur tuigs', 's 'ur gràdh,
Bitheadh gu siorruidh fàs ni 's mò:
'Scha choinnich sibh aon ni gu bràth,
Bheir air 'ur n-anam cràdh no leòn.

Cha 'n fhaca sùil, 's cha chuala cluas.
Na thaisg mi suas do shonas duibh,
Imichibh, 's biodh 'ur dearbhachd fèin,
Sior-innse sgèul duibh air a chaoidh."

Ach ris a mhuinntir th'air a chlì,
O! labhraidh e 'na dhìogh'ltas cruaidh,
"A chuideachd nach d'thug gràdh do Dhia,
A chum an diabhuil siubhlaibh uam.

'S mo mhallachd maille ribh gu brath,
A chum 'ur cràdh 's 'ur cur gu pian
Gluaisibhse chum an teine mhòir,
Ga'r ròsdadh ann gu cian nan cian."

Mar sgàin an talamh as a chèil,
'N uair gabh e teaghlach Chòrah steach.
Ceart laimh riu fosglaidh 'n uamh a bèul,
'S i miannanaich air son a creich.

Is mar a shluig 'mhuc-mhara mhòr,
Iònas 'n uair chaidh 'thilgeadh 'mach.

Ni slugan dubh an dara bàis,
A charbad iathadh umpa steach.

San uamhaidh taobhaidh iad ri chèil,
A ghluais nam beath' gu h-èucorach:
Luchd mhionn a's mort a's fianuis-bhrèig;
Luchd misg a's reubainn 's adh'ltrannais.

Mar chualaig dhris an ceangal teann.
An slabhraidh tha gach dream leo fèin;
'S an comunn chleachd bhi 'n caidreamh dlù,
Mar bhioraibh rùisgte dol nan crè.

Mar leomhan garg fo' chuibhreach cruaidh,
Le thoscaibh reubadh suas a ghlais:
An slabhraidh cagnaidh iad gu dian,
'S gu brath cha ghearr am fiacla phrais.

Bidh iad gu siorruidh 'n glacaibh 'bhais
S' an cridh' ga fhàsgadh asd' le bron,
Ceangailt air cuan do phronnasc laisd'
'S a dheatach uaine tachd an sròn.

Mar bhàirneach fuaighte ris an sgeir,
Tha iad air creagaibh goileach teann:
Is dibh-fheirg Dhè a' seideadh 'chuain,
Na thonnaibh buaireis thar an ceann.

'N tra dhùineas cadal cruaidh an sùil,
Teas feirg 's an-dochas dùisgidh iad:
A chnuimh nach bàsaich 's eibhle beò,
A' cur an dòruinn shiorruidh 'meud.

Air ifrinn 'n uair a gheibh iad sealbh,
'S làn-dearbhah co gu'n toir iad cìs,
Faodaidh sinn pàirt d'an gearan truagh
'Chuir anns na briathraibh cruaidh so sios.

" O staidh na neo-ni 'n robh mi 'm thàmh,
Ciod uime dh'àrdach Dia mo cheann!
Mo mhìle mallachd aig an là
'N do gabh mo mhathair mi' na broinn.

Ciod uime fhuair mi tuigse riamh?
No ciall is reusan chum mo stiur'?
Ciod uim' nach d'rinn thu cuileag dhiom?
Na durrag dhìblidh ann san ùir?

Am mair mi 'n so gu saogh'l nan saogh'l!
'N tig crioch no caochladh orm gu brath.
Am bheil mi nis san t-siorr'achd bhuan,
A' snàmh a'chuain a ta gun tràigh!

Ged àiream uile reulta neimh,
Gach fèur is duilleach riamh a dh'fhàs,
Mar' ris gach braon a ta sa' chuan,
'S gach gaineamh chuairticheas an tràigh.

Ged chuiream mìle bliadhna seach,
As leith gach aon diubh sud gu lèir,
Cha d'imich seach do'n t-siorr'achd mhòr
Ach mar gu 'n tòisicheadh i'n dè.

Ach O! 'n do theirig trocair Dhia!
'S am pian e mi gu saogh'l nan saogh'l!
Mo shlabhraidh 'n lasaich e gu bràth!
No glas mo làmh an dean e sgaoil!

'M bi 'm beul a dh'orduich Dia chum seinn
Air feadh gach linn a chliù gun sgìos,
Mar bhalagan-sèididh fadadh suas
Na lasraich uain' 'an ifrinn shìos!

Ged chaidh mo thruaighe thar mo neart
Gu deimhin fèin is ceart mo bhìnn;
Ach c'fhada bhios mi 'n so ga m' chràdh,
Mu'm bi do cheartas sàitheach dhiom!

No 'm bi thu dìo'lte dhiom gu bràth
'N deach lagh an nàduir chuir air cùl?
Mo thruaighe mi! 'n e so am bàs
A bhagair thu air Adhamh 'n tùs?

Air sgà do dhio'ltais 'm bi thu 'sniomh
Snàthain mo bheath' gu siorruidh caol?

Nach leoir bhi mile bliadhn' ga m' losg'
As leith gach lochd a rinn mi 's t-saogh'l?

Ged lean do dhìo'ltas mi gu m' chùl,
Cha 'n àrdaich e do chliu, a Dhè,
'S cha'n fhiu do d' Mhordhachd t-fhearg a chosd,
Air comhara cho bochd rium fèin.

O Dhia! nach sgrios thu mi gu tur?
'S le d' chumhachd cuir air 'm anam crioch,
'S gu staid na neo-ni tilg mi uait,
Far nach 'eil fulang, smuain, no gnìomh.

Ach O! se so mo thoillt'neas fein
Is ni bheil èu-coir buntainn rium;
Oir dhiùlt mi tairgse shaor do Chriosd,
'S nior ghabh mi d'a fhuil phrìseil suim.

Mo choguis dìtidh mi gu bràth,
An fhianuis bha ga 'm chàineadh riamh;
An-iochd no èu-coir ann mo bhàs,
Cha leig i chàradh 'm feasd air Dia.

Aitheanta thilg mi air mo chùl,
A's ruith mi dùrachdach gu'm sgrios,
Is 'fhianuis fèin a' m' chridhe mhùch,
A' druid' mo shùile roimh mo leas.

Cia meud an dìogh'ltas tha dhomh' dual
As leith mo pheacaidh uamhor dàn!
Am peac' thug dù'lan do dh'fhuil Chriosd,
'S a dh'fhàg gun èifeachd brìgh a bhàis.

Gidheadh nach 'eil do Bhuaidean fèin
Neo-chriochanach gu lèir o-chian?
'S an d' thoir mo chiont air iochd 's gràdh.
Gu'm fàs iad criochnaicht' ann an Dia?

An comas duit mo thilgeadh uait
Far nach cluinn do chluas mo sgread?
'M beil dorchadas an ifrinn fèin
Far nach bu lèir do Dhia mo staid?

A' d' eibhneas iomlan, 'n èisd do chluas
Ri creutair truagh a rinn do làmh,
Ag eigheach, *Athair!* gabh dhiom truas,
'S leig fuarach do ghoil-smear mo chnàmh?

Eisd O mo Dhia! mo thagra' bochd,
'S gach osna ghoirt 'ta teachd o m' chliabh,
'S aon achuinge nis iarram ort,
An deigh gach lochd a rinn mi riamh:

'N uair ghuileas mi deich mìle bliadhn'
San lasair dhian so fèin ga'm chràdh,
'N uair sgìth'cheas deamhain bhi ga'm phian,
O deonaich', Dhia, gu'm faidh mi bàs!

Ge truagh mo ghuidhe cha'n èisder è
A's fois no feth cha'n fhaidh mi chaoidh'
Ach beath' neo-bhàsmhor teachd as ùr
Gu'm neartach' ghiùlan tuille claoidh."

Ach stad mo Rann is pill air t-ais
O shlochd na casgraidh dhèin a nìos,
Is feuch cionnas a bheir thu seòl
Do'n dream tha beò nach d'theid iad sìos.

A lèughadair a bheil e fìor,
Na chuir mi cheana sìos am Dhàn?
Ma se 's gu bheil thig s' lùb do ghlùn
Le ùrnuigh 's aithreachas gun dàil:

A dh' ionnsuidh Iosa teich gu luath,
A' gabhail gràin is fuath do d' pheac',
Le creideamh fior thoir ùmhlachd dhà,
An uile àith'nta naomh a reachd.

Gabh ris na oifigibh gu lèir,
'S ri h-aon diubh na cuir fèin do chùl;
Mar Fhàidh, mar Shagart, 'us mar Righ,
Chum sláinte, dìdean agus iuil.

Biodh eiseimpleir am beachd do shùl.
Chum d' uile ghluasachd 'stiùir da rèir,

'S gach meadhon dh' orduich e chum slàint'
Bi fèin g'an gnàthachadh gu lèir.

As 'fhireantachd dean bun a mhàin.
'S na taic gu bràth ri d' thoill'tneas fein:
'S mas àill leat èifeachd bhi na ghràs,
Na h-altrum peacadh dàimh a'd' chrè.

Mar sin ged robh do chionta mòr,
Chum glòir do Thighearn' saorar thù,
Is chum do shonais shiorruidh fèin,
Air fead gach rè a' seinn a chliu.

4.—BRUADAR.

Air bhith dhomhsa ann am shuain
A' bruadar diamhain mar tha càch.
Bhi glacadh sonais o gach nì;
Is e ga'm dhìbreadh ann's gach àit.

Air leam gun d'thainig neach am chòir,
'S gu'n dubh'rt e rium, "Gur gòrach mi,
Bhi smuainteach greim a ghlei'dh do'n ghaoith,
No fos gu'n lion an saogh'l mo chrì'

Is diamhain duit bhi 'g iarruidh saimh,
'N aon ni' no'n ait air bith fo 'n ghrèin;
Cha chlos do d' chorp an taobh so 'n uaigh.
No d' anam 'n taobh so shuaimhneas Dè.

An tra dh'ith Adhamh 'a meas an tùs,
Am peacadh dhrùigh e air gach nì:
Lion e na h-uile ni le saoth'r,
Is dh'fhàg ê e'n saogh'l na bhriste crì'·

Air sonas 'anma chaill e chòir,
Mar ris gach sòlas bha'nn sa gharr:
O sin ta 'shliochd nan deoiri'bh truagh;
Mar uan a mearachd air a mhàth'r.

Ri mèilich chruaidh ta'd ruith gach nì,
'An duil gu 'm faigh an inntinn clos:

Ach dhoibh tha 'n saogh'l gun iochd no truas,
Mar mhuime choimhich fhuair gun tlus.

Mar sin tha iad gun fhois no tàmh,
Ga 'n sàrach' glacadh faileas brèig;
'S a' deoth'l toil-inntinn o gach nì,
Is iad mar chìocha seasg nam bèul.

Bidh teanndachd eigin ort am feasd,
'S do dhòchas faicinn fuasgladh d'fhèum,
An còmhnuidh dhuit mar fhad do làimh;
Ach gu bràth cha'n fhaigh dheth grèim.

Cha teagaisg d'fheuchain 's dearbhadh thù,
O dhùil is earbsa chuir sa' bhrèig,
A rinn do mhealladh mìle uair.
'S cho-fhada uait an diugh san dè.

An ni bu mhò da'n d'thug thu miann,
Nach d'fhag a mhealtuinn riamh e searbh?
Tha tuille sonais ann an dùil,
Na tha'nn an crùn le bhi na sheilbh.

Ceart mar an ròs a ta sa' ghàrr',
Crion seargaidh bhlàth 'n uair theid a bhuain:
Mu'n gann a ghlacas tu e d'làimh,
Grad threigidh àile e 'sa shnuadh.

Cha 'n eil aon neach o thrioblaid saor,
Am measg a 'chinne daoin' air fad.
'S co lionmhor osna aig an Righ,
Is aig an neach is ìsle staid.

Tha 'smùdan fèin ás ceann gach fòid
Is dòruinn ceangailt' ris gach math;
Tha'n ròs a'fas air drisean gèur,
'S an taic' a chèil tha mhil san gath.

Ged fhaic thu neach 'an saibhreas mòr
Na meas a shòlas bhi thar chàch:
An tobar 's gloine chi do shùil,
Tha ghrùid na ìochdar gabhail tàmh:

S mu chuireas d' anail e 'na ghluais,
Le tarruing chabhaig suas a'd' bhèul,
Dùisgidh an ruaghan dearg a nìos,
'S le gaineamh lìonaidh e do dhèud.

'S ged fhaic thu neach 'an inbhe ard,
Tha e mar nead am bàrr na craoibh;
Gach stoirm a bagra' thilgeadh nuas,
Is e air luasgadh leis gach gaoith.

An neach is fearr tha 'n saogh'l a riar,
Tha fiaradh eiginn ann 'na staid,
Nach dean a sheòltachd is a strì.
Am feast a dhìreachadh air fad.

Mar bhata' fiar an aghaidh chèil,
A ta o shuidheach' fèin do-chur;
A rèir mar dhìreas tu a bharr,
'S cho-chinnteach ni thu cam a bhun.

Na h-Iudhaich thionail beag no mòr,
Do'n Mhana dhòirteadh orra 'nuas;
'N tra chuir gach neach a chuid's a chlàr,
Cha robh air bàrr no dadum uaith:

Mar sin a ta gach sonas saogh'lt,
A ta thu faotainn ann a d' làimh,
Fa chomhair saibhreas, 's inbhe cùirt
Tha caitheamh, cùram agus cràdh.

Ged chàrn thu òr a'd' shlige suas
Fa chomhair fàsaidh 'n luaith da rèir
Is ge do chuir thu innte rìogh'chd
A mheidh cha dìrich i na deigh.

Tha cuibhrionn iomchuidh aig gach neach,
'S ged tha thu meas gur tuille b' fhearr;
Cha d' thoir an t-anabharr tha'nn an sud,
Am feasd an cudthrom as a' chràdh;

O iomluain d' inntinn tha do phian;
A' diùlta' 'n diu na dh'iarr thu 'n de:

Cha chomasach an saogh'l do riar,
Le d' anamianna 'n aghaidh chèil,

Na 'm faidheadh toil na feol a rùn,
D'a mianna brùdeil dh'iarradh sath;
Flaitheas a b' aird' cha'n iarradh i,
Na annta sud bhi sìorruidh 'snàmh.

Ach ge do b' ionmhuinn leis an fheòil,
Air talamh còmhnachadh gach rè:
Bhiodh dùrachd d' ardain agus d' uaill,
Cho arda shuas ri Cathair Dhè;

Ach nam b' aill leat sonas buan,
Do shlighe tabhair suas do Dhia,
Le dùrachd, creideamh agus gràdh,
Is sàsaichidh e d' uile mhiann.

Tha 'n cuideachd sud gach ni san t-saogh'l,
Tha 'n comas dhaoine shealbhach' fìor;
Tha bhiadh, is eudach agus slàint,
Is saorsa, càirdeas agus sìth."

'An sin do mhosgail as mo shuain,
Is dh'fhag mo Bhruadar mi air fad:
Ghrad leig mi dhiom bhi ruith gach sgàil,
Is dh'fhás mi toilichte le m' staid.

5.—AN GAISGEACH.

Cha bu ghaisgeach Alastair mòr,
Na Cesar thug an Ròimh gu gèill;
Oir ged a thug iad buaidh air cách,
Dh' fhan iad 'nan tràill' d'a miannaibh fèin.

Cha ghaisg' an ni bhi liodairt dhaoin,
'S cha chliù bhi ann an caonnaig tric:
Cha 'n uaisle inntinn àrdan borb,
'S cha treubhantas bhi garg gun iochd,

Ach 's gaisgeach esan a bheir buaidh
Air eagal beatha, 's uamhunn bàis,

'S a chomh'luicheas le misnich crì',
Na h-uile ni a ta dha 'n dàn.

Le gealtachd ciont, cha teich air cùl
'S an am an dùisg a choguis fèin,
A tagra eisdidh e gu ciùin.
'S an ceartas dùinidh e a bèul.

'S e 'n gaisgeach esan 'bheir fo chìs,
A thoil chum strìochd do riasan ceart,
'S a smuainte ceannairceach gu lèir,
Bhi 'n òrdugh gèilleachdainn d'a smachd.

A mhianna brùdeil saltruidh sìos,
'S mar bhuill a chuirp fo chìs atàid,
'S cha'n irislich e fèin da'n riar,
O nach gu riaghladh rugadh iad.

San oidhch 'n uair laidheas e chum suain,
Bidh' shubhailcean mu'n cuairt da fèin,
Mar shaighdearain m'a thiomchioll Rìgh,
'Ga dhidean o gach namhaid trèun.

'S a mhadainn 'n uair a dhèireas suas,
Cruinnichidh smuaìnte as gach àit,
'S e fèin 'na 'n ceann mar chaiptein seòlt,
'Gan suidheachadh 'an òrdugh blair:

Chum cogadh 'n aghaidh miann na feòl,
Gach bochdainn, 's dòruinn 'ta 'san t-saogh'l
Gach ribe is gach innleachd bàis,
Ta 'n deamhan 'gnàthach 'n aghaidh dhaòin'.

Tha inntinn daingeann mar a' chreag,
Cha charaich eagal e no fiamh:
Ta shuilean furachair is gèur,
Is lèir dha 'n dubhan crom troi' 'n bhiadh.

Gu diamhain nochduidh 'n saogh'l a ghlòir,
Gach òr a's inbhe mor a th'ann;
Ta saibhreas aig' cho pailt 'na chrì'
'S gur truagh leis Rìgh is crùn mu cheann.

Is ge do sgaoil an striopach lìon,
Gu ghlàc' le ìnnleachdaibh a mais;
Cha drùidh air dealanach a sùl,
'S cha leagh i rùn le 'miannaibh laist.

A nàmh cha choisinn air gu bràth,
Ged fhaigh e sàrachadh ri h-uair;
'S e 'neart 's a shlainte cridhe brùit,
Is air a ghlùinibh bheir e buaidh.

'S i 'n fhirinn ghlan is clogaid dà,
Is gràs a chreidimh aig' mar sgiath;
'S e'n sgriobtur naomh a chlaidhe gèur
'S a mhisneach ta gu lèir 'an Dia.

Tha sìthchaint aig 'na inntinn fèin,
'S a choguis rèidh ris ann 's gach nì;
Ta saibhreas aig nach lèir do dhaoin,
Is air nach cuir an saogh'l so crìoch.

Ri miodal tlà cha 'n èisd a chluas,
Is sgainnil ghrannd cha bhuair a shìth,
Cha gabh e eagal a droch-sgèul,
Is tuaileas brèig cha lot a chrì,.

O m' anam! dùisg is deasaich d' airm,
'S gabh farmad ris a ghaisgeach thrèun,
Is d' anamianna cuir fo chis,
Chum rìogh'chd a cheannsach annad fèin.

Biodh d' inntinn ard osceann nan spèur,
Cha 'n 'eil fo 'n ghrèin ach pòrsan truagh;
Mar tholman ùire faic an saogh'l,
Is daoin' mar sheangain air mu'n cuairt:

A nunn 's a nall gun fhois gun tàmh
A cruinneach' as gach àit da'n cisd
Gu lionmhor marcachd thar a chéil
'S a' trod gu gèur mu bhiran brist.

'N tra chi thu 'n sealladh so do'n t-sluagh
Do smuainte cruinnich riut gu lèir,

A shealbhach' saibhreas, sonas 's sìth,
Air nach d' thig crìoch a'd' anam fèin.

6.—AN CLAIGONN.

'Smi 'm shuigh aig an uaigh,
Ag amharc mu bruaich,
Feuch Claigionn gun snuagh air làr;
Is thog mi e suas,
A' tiomach' gu truagh,
Ga thionndadh mu 'n cuairt am làimh.

Gun àille gun dreach,
Gun aithne gun bheachd;
Air duine theid seach 'na dhàil:
Gun fhiacail 'na dhèud,
No teanga 'na bheul,
No slugan a ghlèusas càil.

Gun ruthadh 'na gruaidh
'S e rùisgte gun ghruag;
Gun eisdeachd 'na chluais do m' dhàn
Gun anail na shròin,
No àile do'n fhòid,
Ach lag far 'm bu chòir bhi àrd.

Gun dealradh' na shùil,
No rosg uimpe dùn',
No fradharc ri h-iul mar b' àbh'sd.
Ach durraga crom,
A chleachd bhi san, tom,
Air cladhach' da tholl 'nan àit.

Tha n' eanachainn bha 'd chúl,
Air tionndadh gu smùr,
Gun tionnsgal no sùrd air d'fhèum:
Gun smuainteach' a'd' dhàil,
Mu philleadh gu bràth,
A cheartach' na dh'fhàg thu 'd dhèidh.

Cha 'n innis do ghnùis,
A nise co thù,
Ma's righ mo ma's diùc thu fèin
'S ionann Alastair mòr,
Is tràill a dhith lòin.
A dh' èug air an òtrach bhrèun.

Fhir dheanamh na h-uaigh;
Nach cagair thu 'm chluais,
Co 'n claigionn so fhuair mi 'm làimh?
'S gu 'n cuirinn ris ceisd,
Mu gna mu 'n do theasd;
Ge nach fregair e' m' feasd mo dhàn.

'M bu mhaighdeann deas, thu,
Bha sgiamhach a'd' ghnùis,
'S deadh shuidheach' a'd' shùil da reir?
Le d' mhaise mar lìon,
A' ribeadh mu chrì',
Gach òganaich chìodh thu fèin.

Tha nise gach àgh,
Bha coisneadh dhuit gràidh,
Air tionndadh gu gràin gach neach;
Marbhaisg air an uaigh,
A chreach thu do'n bhuaidh,
Bha ceangailt' ri snuadh do dhreach.

No 'm breitheamh ceart thù,
Le tuigs' agus iùl,
Bha reiteach gach cùis do'n t-sluagh;
Gun aomadh le pàirt',
Ach dìteadh gu bàs,
Na h-eucoir bha dàicheil cruaidh?

No 'n do reic thu a chòir,
Air ghlacaid do'n or,
O 'n dream da 'n robh stòras pailt?
Is bochdainn an t-sluaigh.

Fo fhoirneart ro chruaidh,
A fulang le cruas na h-airc.

'S mar robh thusa fìor,
Ann a d' oifig am binn,
'S gun d'rinn thu an dìreach fiar;
'S cho chinnteach an nì,
'N uair thainig do chrìoch,
Gu 'n deachaich do dhit' le Dia.

No n' robh thu a'd' lèigh,
A' leigheas nan créuchd,
'S a' deanamh gach èugcail slan?
A' d'ioc-shlaintibh mòr,
A' deanamh do bhòsd,
Gu 'n dibreadh tu chòir o'n bhàs?
Mo thruaighe'gun thrèig,
Do leigheas thu fèin,
'N uair bha thu fo èugcail chruaidh:
Gu'n fhoghnadh gun stà,
Am purgaid no 'm plàsd,
Gu d' chumail aon trà o'n uaigh.
No 'n seanalair thù,
A choisinn mor-chliù,
Le d' shèoltachd a stiuradh airm?
Air naimhde toirt buaidh,
Ga 'n cur ann san ruaig,
'S ga 'm fàgail nan cruachaibh marbh:
'N robh do chlaidhe gun bheirt,
No 'n 'd fhàg thu do neart,
'N uair choinnich thu feachd na h-uaigh,
'N uair b' èigin duit gèill,
A dh'aindeoin do dhèud,
Do dh' armailt' de bhéistibh truagh?
Tha na durraig gu trèun,
Ri d' choluinn' cur sèisd,

'S a' coisneadh ort fèisd gach là;
Is claigionn do chinn,
'Na ghearasdan dion,
Aig daolagaibh dìbli' 'n tàmh:

Pàirt a' claodhach' do dhéud,
A steach ann a' d' bhèul,
'S cuid eile a' rèub do chluas;
Dream eil nan sgùd,
Tigh'n amach air do shùil,
A' spùinneadh 's a' rùsg do ghruaidh.

No m' fear thu bha pòit,
Gu tric 's an tigh òsd,
'S tu cridheil ag òl nan dram?
Nach iarradh dhuit fèin
Do fhlaitheanas Dè,
Ach beirm à bhi 'g èiridh a' d' cheann?

Nach iarradh tu 'cheòl,
Ach mionna' mu'n bhòrd,
Is feuchainn co 'n dòrn bu chruaidh:
Mar bho no mar each,
Gun tuigse gun bheachd,
'S tu brùchdadh 'sa sgeith mu'n chuaich?

Na 'n duin' thu bha ghluas'd
Gu ceanalta suairc,
Gu measara stuam mu d' bhòrd;
Le miannaibh do chrè,
Fo chuibhreachadh gèur,
'N am suidhe gu fèisd 's gu sògh?

No 'n geòcaire mòr,
Bha gionach air lòn,
Mar choin an am feòlach dearg;
A' toileach' do mhiann,
Bha duilich a riar,
'S tu geilleadh mar Dhia do d' bholg?

Tha nise do bhrù,
Da 'n robh thu a' lùb,
Do ghaineamh 's do dh' ùir glè làn
'S do dheudach air glas',
Mu d' theangaidh gun bhlas,
Fo gheimhleachaibh prais a bháis.

No 'm morair ro mhòr,
A thachair am dhòrn,
Neach aig an robh còir air tìr;
Bha iochdmhor ri bochd,
A' cluthach' nan nochd,
Reir pailteas a thoic 's a nìth?

No 'n robh thu ro chruaidh,
A' fionnadh do thuath,
'S a' tannach an gruaidh le màl;
Le h-agartas gèur
A glacadh an sprèidh
'S am bochdainn ag èigheach dàil?

Gu'n chridh' aig na daoin',
'Bh'air lomadh le h-aois,
Le 'n claiginnibh maola truagh;
Bhi seasamh a' d' chòir,
Gun bhoineid 'nan dòrn,
Ge d' tholladh gaoth reòt an cluas:
Tha nise do thràill,
Gun urram a' d' dhàil,
Gun ghearsom', gun mhàl', gun mhòd;
Mor-mholadh do'n bhàs,
A chasgair thu trà,
'S nach d' fhuiling do stràic fo'n fhòid.
No 'm ministeir thù,
Bha tagradh gu dlù,
Ri pobull 'an ùghdaras Dè;
Ga 'm pilleadh air ais,

Bha 'g imeachd gu bras,
Gu h-ifrinn na casgradh dhèin?

No 'n robh thu gun sgoinn,
Mar mhuime mu chloinn,
Gun chùram a h-oighreachd Dhè;
Na 'm faigheadh tu 'n rùsg.
Bha comadh co dhiù,
M' an t-sionnach bhi stiùradh 'n trèud;

Leam 's cinnteach gun d' fhuair,
Do dheanadas duais,
'N uair rainig thu 'm Buachaill' mòr:
'N uair chuartich am bas,
A steach thu 'na laith'r,
Thoirt cunntas a' d' thàlant' dò.

No 'n ceann thu bha làn,
Do dh'innleachdaibh bàis.
Gu seolta ga 'n tath'dh r'a chèil;
G'an cur ann an gniomh,
Gun umhail gun fhiamh,
A freagra' do Dhia 'nan dèigh?

'N robh teanga nam breùg,
Gun chuibhreach fo d' dhèud,
A' togail droch sgèul air càch;
Gath puinsein do bhèil,
Mar naithir a' tèum,
'S a' lotadh nan cèud gach là?

Tha i nise 'na tamh,
Fo cheangal a bhàis,
Gun sgainnil a' plàigh na dùch':
Is durraga grannd,
Air lobhadh 'na h-àit,
An dèidh dhoibh a cnàmh gu cul.

'S mu lean thu do ghnàth,
Gu leaba do bhàis,

Gun tionndadh' na thrà ri còir;
Car tamull na h-uair,
Dean flaitheas do'n uaigh,
Gus an gairmear thu suas gu mòd:

Mar losgann dubh grànnd,
Ag iomairt a smàg,
Gu 'n eirich thu 'n aird o'n t-slochd;
Thoirt coinneamh do Chrìosd.
'Na thigheachd a rìs,
A dh' fhaotainn làn diol a' d' olc.

N' uair theid thu fo bhinn,
Ni cheartas do dhìt';
Ga d' fhògradh gu sìorruidh uaith:
Gu lasair gu d' phian,
Chaidh dheasach' do'n Diabh'l,
'S a mhallachd gu dian 'ga d' ruag.

'N sin cruaidhichidh Dia
Do chnaimhean mar iar'n.
'Is d' fheithean mar iallaibh prais;
Is teannaichidh d' fheòil
Mar innein nan òrd,
Nach cnàmh i le mo'd an teas.

No 'n ceann thu 'n robh ciall,
Is eolas air Dia,
'S gun d' rinn thu a riar 'sa chòir:
Ged tha thu 'n diugh rùisgt',
Gun aithne', gun iùl,
Gun teanga, gun sùil', gun sròn.

Gabh misneach san uaigh,
Oir èiridh tu suas,
'N uair chluineas tu fuaim an stuic,
'S do thruailleachd gu lèir,
Shios fàgaidh tu'd' dhèigh,
Aig durraga breun an t-sluic.

Oir deasaichidh Dia,
Do mhaise mar ghrian,
Bhiodh ag eiridh o sgiath na m' beann;
'Cur fradharc ro ghèur,
'S na suile so fèin,
'S iad a' dealradh mar rèult' a 'd cheann.

Do theanga 's do chàil,
Ni ghleusadh gun dàil,
A chantainn 'na áros cliù:
Is fosglaidh do chluas,
A dh'eisteachd ri fuaim,
A mholàidh th' aig sluagh a chùirt.

'N uair dhealraicheas Criosd,
Na thigheachd a rìs,
A chruinneach' na 'm fìrean suas:
'N sin bheir thu do leum,
Thoirt coinneamh dha fèin,
Mar iolair nan spèur aig luaths.

'N uair dh'eireas tu 'n àird,
Grad chuiridh ort fáilt.
A mhealtainn a chàirdeas fèin,
Gun dealach' gu bràth,
R'a chomunn no ghràdh,
A steach ann am Párras De.

Fhir 'chluinneas mo Dhàn,
Dean aithreachas trà,
'M feadh mhaireas do shlàint 's do bheachd;
Mu'n d'thig ort am bàs,
Nach leig thu gu bràth,
Air geata nan gràs a steach.

7.—AN GEAMHRADH.

Nis theirig an samhradh,
'S tha 'n geamhradh teachd dlù oirn,

Fior nàmhaid na chinneas,
Teachd a mhilleadh ar dùcha:
'Ga saltairt fo chasaibh,
'S d'a maise ga rùsgadh;
Gun iochd ann ri dadum,
Ach a' slaideadh 's a' plùnndruinn.

Sgaoil oirne a sgiathan,
'S chuir e ghrian air a chùlthaobh;
As an nead thug e 'n t-àlach,
Neo-bhàigheil 'gar sgiursadh:
Sneachd iteagach glè-gheal,
O na spèuraibh tigh'n dlù oirn,
Clacha meallain 's gaoth thuathach,
Mar luaidhe is mar fhùdar.

'N uair shèideas e anail,
Cha 'n fhag anam am flùran;
Tha bhilean mar shìosar,
Lomadh lios do gach ùr-ros:
Cha bhi sgeadach air coille,
No doire nach rùisg e;
No sruthan nach tachd e.
Fo leachdanna dù'-ghorm.

Fead reòta a chlèibhe,
Tha sèideadh na doinionn.
Chuir beirm ann san fhairge,
'S a dh' at' garbh i na tonnaibh;
'S a bhinntich an clàmhuinn,
Air àirde gach monaidh,
'S ghlan sgùr e na rèultan,
D' ar pèile le'n solus.

Tha gach beathach a's duine,
Nach d' ullaich 'na shèasan,
Ga 'n sgiùrsa' le gaillionn
Gun talla' gun èudach:

'S an dream a bha gniomhach,
'Fas iargalt mi-dhéirceil:
Nach d'thoir iasad do leisgean,
Ann san t-sneachda ged èug e.

Tha 'n seillein 's an seangan,
A bha tional an stòrais,
Le gliocas gun mhearachd,
A'toirt aire do'n dòruinn:
'G ithe bidh 's ag ol meala,
Gun ghainne air lòn ac,
Fo dhion ann san talamh,
O anail an reòta.

Tha na cuileaga ciatach,
'Bha diamhain san t-samhradh,
'S na gathanaibh grèine
Gu h-èibhinn a' dannsa;
Gun deasach 'gun chùram,
Roi' dhùldachd a gheamhraidh:
Tha 'd a nise a' bàsach',
Ann s gach àite le teanntachd.

Ach eisd rium a shean-duin'.
'S tuig an samhladh tha 'm stòri'.
Tha 'm bàs a tighin teann ort,
Sud an geamhradh tha 'm òran:
'S ma gheibh e thu a' d' leisgein,
Gun deasach' fa' chòmhail,
Cha dean aíthreachas criche,
Do dhionadh o'n doruinn.

Gur mithich fàs diaghaidh,
'S do chiabhan air glasadh,
'Na m beàrnaibh do dhèudach,
Is d' èudan air casadh,
Do bhathais air rùsgadh,
'S do shùilean air prabadh,

Agus croit ort air lùbadh,
Chum na h-uire do leaba'.

Tha na sruthana craobhach,
'Bha sgaoileadh a' d' bhallaibh.
Gu mireagach buailteach,
Clis gluasadach tana;
A nise air traoghadh
O n' taomachadh thairis,
O'n a ragaich 'sa dh' fhuaraich
Teas uabhar na fala.

Balg-sèididh na beatha,
Tha air caitheadh gun fhèum ann,
'S o chrup ann a' d' chliabh e,
Gur h-e phian bhi 'ga sheideadh:
Tha 'n corp a chruit chiùil ud,
Air diùlta' dhuit glèusadh;
'S comhar cinnt' air a thasgaidh,
Bhi lasach' a thèudan.

Theich madainn na h-òige,
Is treòir mheadhon latha
Tha 'm feasgar air ciaradh,
'S tha ghrian ort a laidhe:
'S mu bha thusa diamhain,
Gun gniomh is gun mhaitheas;
Gu h-ealamh bi d' dhùsgadh,
Mu'n dùinear ort flaitheas.

'Rèir caithe na beatha,
'S tric leatha gun crìoch i;
Bidh an cleachda' fàs làidir,
Do-fhàsach o'n inntinn:
Na labhair an sean-fhocal,
'S deimhin leam 's fìor e,
" An car theid san t-sean-mhaid'
Gur h-ainmic leis dìreadh."

Ach ognaich thrèibhich
Thoir s' èisdeachd do m' òran,
S leig dhiot bhi mi-chèillidh,
Ann an cèitein na h-òige:
Tha aois agus èa-slaint,
Air do dhèidh ann an tòir ort;
'S mu ni h-aon aca grèim ort,
Pillidh d' eibhneas gu bròn duit.

An aois a tha 'n tòir ort,
Bheir i lèon ort nach saoil thu;
Air do shuilean bheir ceathach,
Is treabhuidh i d' aodan:
Bheir i crith-reo'dh mu d' ghruaige,
Is neul uaine an aoig leis,
'S cha d' thig aiteamh na grian ort,
'Bheir an liath-reo'dh a chaoidh' dhiot.

Bheir na's measa na sud ort,
Failne tuigs' agus rèusain;
Dìth leirsinn a' d' inntinn;
Dìth cuimhn' agus geire;
Dìth gliocais chum gnothaich;
Dìth mothaich a'd' chèudfadh
'S gu'm fàs thu mar leanabh,
Dhìth spionnaidh is cèille.

Fàsaidh 'n cridhe neo-aithreach,
'S neo-ealamh chum tionndadh,
Aon tagra' cha drùigh air,
'S cha lùb e d'a ionnsuidh:
Ceart mar tha 'n talamh,
'N am gaillionn is teanndachd;
Ged robh mìlltean 'dol thairis,
Cha dean aile sa' chausair.

Faic sèasain na bliadhna,
'S dean ciall uath a tharuing:

'S mas aill leat gu'm buain thu,
Dean ruadhar 'san earrach;
Dean connadh san t-samhradh,
Ni sa' gheamhradh do gharadh;
'S ma dhib'reas tu 'n sèasan,
Dhuit 's èigin bhi fàlamh.

'S mar cuir thu siol fallain,
Ann an earrach na h-òige,
Cho chinnteach 's am bàs duit,
Cuiridh Sàtan droch phòr ann;
A dh' fhàsas 'na dhubhailc,
'S 'na luidheanna feòlmhor:
'S bidh do bhuain mar a chuir thu,
Ma's subhailc no dòbheirt.

Ma bhios d' òige gun riaghladh,
'S d' anamianna gun taod riu,
Gum fàs iad cho fiadhaich,
S nach srian thu ri d' aois iad:
Am meangan nach sniomh thu,
Cha spion thu 'na chraoibh e;
Mar shìneas e ghèugan,
Bidh fhrèumhan a' sgàoileadh.

Tha do bheatha neo-chinnteach
O 'n teinn a bheir bàs ort,
Uime sin bi ri dìchioll
Do shìth dheanamh tràthail:
'S e milleadh gach cùise
Bhi gun chùram cur dàil innt';
'S ionann aithreachas crìche,
'S bhi cur sìl mu Fheill-màrtuinn.

Tha ghrian ann sna spèuraibh
A' ruith rèise gach latha;
'S i 'giorrach' do shaoghail,
Gach oidhche a laidheas;

'S dlù ruitheas an spàla,
Troi' shnath'naibh do bheatha:
Tha' fitheadh dhuit lèine,
Ni bèisdean a chaitheamh.

'S ma ghoideas e dlù ort,
Gun do dhùil bhi r'a thighin;
'N sin fosglaidh do shùilean,
'S chi thu chùis thar a mithich;
Bidh do choguis 'ga d' phianadh,
Mar sgian ann a d' chridhe;
'S co-ionann a giùlan,
'S laidhe rùisgt' ann sgitheach.

Faic a chuileag 'ga dìteadh
Le sìonntaibh an nàduir,
'S o na dhìbhir i 'n seasan,
Gur h-eigin di bàsach':
Faic gliocas an t-seangain,
Na thional cho tràthail,
'S dean eiseimpleir leanail,
Chum d' anam a shàbhal'.

8.—URNUIGH.

O THIGHEARN is a Dhia na glòir,
An t-ard-righ mòr osceann gach sluaigh,
Cia dàn an ni air t-ainm ro mhor
Le bilibh neòghlan bhi 'ga luaidh!

Na h-aingle 's airde rinneadh leat,
Cia lag an neart! 's cia dall an iùl!
Cia aineolach air t-oibre mòr!
'S cia goirid air do ghlòir an cliù!

Am beachd do shùile fior ghlan fèin,
Cha 'n 'eil na rèulta 's airde glan:
'S cha 'n 'eil na h-aingle 's naomha 'n glòir,
'An làthair do Mhòrachdsa gun smal.

Ach O an dean thu d' isleach' fèin,
A dh'eisdeachd cnuimheig ann san ùir!
Fo stol do chos a' gabhail tàmh,
'S nach faic ach sgàile beag do d' ghnùis.

Na lasadh d' fhearg, O Dhe nan dùl,
Am feadh a dheanam ùrnuigh riut:
'S mo pheacadh aidicheam le nàir,
'S an truailleachd ghràineil ann sna thuit.

Mo chiont tha mar na slèibhte mòr;
Is leòn iad mi le h-iomadh lot:
Ta m'anam bochd le 'n cudthrom brùit,
'S o m' shùilean 'fàsg 'nan dèura goirt.

An comas duit, a Dhia nam feart,
Mo shaor' gun cheartas chur air cùl!
'S ma shaorar le do thròcair mì,
'M beil neach san t-saogh'l a dhìteas tù!

Nach èigin duit mo sgrios gu bràth,
Mur àicheun thu do cheartas gèur!
Le m' chionta oillteil, 's gann a dh' fhàg
Mi iochd, no gràs a' d' roghainn fèin.

Gach uile mhallachd ata sgrìobht
A'd' fhocal fior le bagradh teann,
O Thighearn, thoill mi aig do làimh,
Gum biodh iad carnaicht' air mo cheann.

Ge d' fhàs na neamha dubh le gruaim,
'S mo bhual' le tàrneanaich do neart;
Ge d' thilg thu mi gu ifrinn shìos,
Gu sìorruidh aidicheam do cheart.

Gigheadh am feud an lasair thrèun
A sgoilteas as a chèil' an tuil;
Bhi drùghadh orm troi' umhlachd Chriosd,
'S mi 'gabhail dìon a steach fo' fhuil?

An fhuil a dhìol do cheartas teann,
'S a dhoirteadh air a chrann gu làr,

'S ann aisd' tha m' earbsa, O mo Righ!
Nach dít thu m'anam air a sgà.

Dean m' ionnlad glan, O Dhia na sìth!
'S an tobar ìocshlaint 'bhrùchd á thaobh:
A bheir dhomh beatha as a bhàs,
'S o m' thraillealachd a ni mi saor.

Daingnich mo chreideamh ann 'na bhàs,
Is beothaich gràdh am chridhe stigh,
Is neartaich mi chum ùmhlach dha,
'An uile àitheanta naomh a lagh.

O dean mo phlanndach' ann an Crìosd!
'S mo chrionach brisidh mach le blath;
Is bidh gach subhailc 's naomha glèus,
Mar mheas a' lùb mo ghèug gu làr.

Gach inbhe 'n cuir thu mi san t-saogh'l
Dean daonnan toilicht' mi le m' staid;
Ma's bochd, no beartach, tinn, no slàn,
Do thoil gu brath biodh deant air fad.

O! 's gràsmhor Dia 'n tra bheir e seach
'S gu beachd tha DHIULTA *làn do* GHRADH;
'S fior bheannachd ann an atharrach dreach;
Gach CROIS *a's* CREACH *a thig o laimh.*

O buidheachas do Dhia nan gràs
Chuir thugam slànui'fhear nam buadh;
Eirig mo shaorsa chi 'na bhàs;
'S an luach a phàidh air m' anam truagh.

'S e fèin a chlaon a dhruim fo'm chuail,
Chum m'anam dhireadh suas gu Dia,
Chosd gach aon tiodhlac th' agam uaith,
Geur-chràdh is osna chruaidh d'a chliabh.

Mo smuainte talamhaidh tog gu neamh,
Is thoir dhomh èarlas air do ghràdh,
A dh' fhògras m' eagal uile uam,
'S a shaoras mi o uamhunn bàis.

'N sin atadh tonna borb a' chuain,
Is beuchdadh torrunn chruaidh nan spèur;
Thigeadh crith-thalmhàinn gort is plàigh,
Bhios 'roinn a bhàis gach taobh a thèid.

Bi thus' a'd' Dhia do m'anam fèin,
'S bidh iad gu leir dhomh 'n càirdeas gràidh;
Cha loisg an tein' gun òrdugh uait,
Cha sluig an cuan, 's cha sgrios a' phlàigh;

Am feadh bhios cumhachd ann a d' làimh,
Bidh mise sàbhailt o gach olc,
'S cha 'n eagal leam gu 'm bi mi 'n dìth
Gu sìorruidh, no gu 'm fas thu bochd.

Mo dhùrachd, m' eagal 's m' uile mhiann,
A' m' Dhia tha còmh'lachadh gu leir;
Oir neamh, is talamh 's ifrinn shìos,
Ata iad do mo Rìghs' a' gèill.

A' CHRIOCH.

Stereotyped and Printed by Bell & Bain, Glasgow